

LENSMANNEN SOM LÆRER HUNDER „FOLKESKIKK“

For et hundeliv. Iltre gneil av lapphund, buhund og elghund. En flokk bikkjer i alle størrelser. Og midt i hopen står han selv og godsnakker med sine firfotede undersåtter: — Så, så Rusken. Ta det rolig nå. Flink bisk. Kom hit Tass. Jada, jada. Klor Tass bak ørene kanskje? Nei, men hva er det som går av Varg da. Er han sjalu? Nå må Varg komme til far og få godklapp. Slik ja.

Diise hundene må håndteres som barn, sier Magne Aftret. De er lett påvirkelige. Grode ord går dem til hjertet, streng tale faller dem tungt. Jeg tror de forstår nesten alt. Men tukt må hunden ha. Ikke i tide og utide, men så det ordentlig forslår når juling er nødvendig. Oppdragelsen er nemlig viktig. La hunden forstå hva som er galt og hva som er riktig. Gjør den galt, så spander en herlig omgang — gi den ros hvis det er på sin plass. Lær den folkeskikk.

— Jeg husker, sier Aftret, at en nabo av meg var ille plaget med å oppdra sin nyanskaffede kjæledegge — en skotsk fårehund. Den hadde det med å hoppe opp etter folk. Alltid skulle den stikke snuten opp i ansiktet på kjente og ukjente mennesker. Dette var selvsagt ikke bra og naboen visste ikke hva han skulle gjøre. Han var faktisk på nippet til å avlive sin dyrekjøpte firfoting. Personlig var jeg også i sterk tvil hva som burde foretas da jeg ble rådspurt, men så fant jeg løsningen. Jeg stilte meg bak hunden, og neste gang den forsøkte på samme måten, satte jeg foten på rumpa. Øyeblikkelig inntok hunden stilling på alle fire. Den prøvde seg flere ganger, men jeg gjorde det på samme måten og hunden ble

ormessig, og noen stamtavle Det hele begynte med en fuglehund som Aftret fikk som guttunge. Denne hunden var ikke rare greiene rent eksteri-

Magne Aftret
har kennel
med landets
beste
elghund-rase

Fem av hans
hunder har
gått helt
til topps ved
utstillinger
i USA

kurert ved hjelp av et enkelt, men uhyre effektivt middel.

Men før vi går lenger med hundepretet er det ikke av veien med en liten presentasjon av Aftret selv. Han er mannen som vet «rubb og raka» om hunder, så å si alt i hvert fall. Det er ikke så rart forresten. I årevis, ja, nesten hele sitt liv, har han stelt med hunder, og nå er han 56 år. Aftret har i dag en fremragende kennel av lapphund, buhund og elghund. Han er eksjert på elghundoppdrett — en av Norges fremste på dette område. På sine elghunder har han sanket nesten alt som er verdt å ta med seg av gjeve premier og hederstitler her i landet, men han har også satt spor etter seg i internasjonal sammenheng. Bl. a. har fem elghunder som Aftret har solgt til USA, alle blitt kåret som topphunder. Dessuten har mange prakteksemplarer fra hans elghundkennel tatt veien til Sverige, og ikke en eneste av dem har falt igjen.

Egentlig er ikke Aftret hundepretter i det hele tatt, så merkelig det enn kan lyde. Han er lensmann i Ogndal og Sparbu og hans oppgave er i første rekke å håndheve loven i disse Innherreds-bygdene. Følgelig er hans kennel en hobby, men en hobby som beslaglegger hver times fritid.

Lensmann Aftret kunne tjent seg grunnrik på sitt hundepret-

fantens overhodet ikke på den. Men hunden var usedvanlig god som jaktbikkje, og iallfall bidro

keportasje:

HANS MELIEN

den sterkt til å skjerpe jaktlysten til dens eier. — Jeg er lidenskapelig jeger, betror Aftret oss. I hele 37 år har jeg gått på elgjakt og ennå lenger på rypejakt. Jeg har vært med på å skyte mellom 70 og 80 elger, og jeg legger ikke opp for statusen kan gjøres opp med tresifret tall. Aftret har forresten godt å slekte på når det gjelder jakt. Han er oppkalt etter den kjente elg- og bjørnejeger Ments Folden fra Verran — hans morfar. Gode jegerknep har han også lært av ukentlige turer i skog og mark sammen med Edvard Ørsjødal og Elmar Woldseth, begge fremragende skyttere fra Verran.

Sin første elghund fikk Aftret i 1946, Sylvi, som han kjøpte av Ola Skrove i Verdal. På unghundutstilling oppnådde Sylvi 2. premie. Mer verdt var den ikke som unghund. Den var i det hele tatt temmelig ordinær eksteriørmessig, litt for lang og litt for høy på bakenden. Disse skavankene ble hunden imidlertid fort kvitt. Aftret lot nemlig hunden få være med en tømmerhugger i skogen en

hel vinter. Der lå den og bakset i snøen dag etter dag, og ved neste utstilling, som ble arrangert av Trøndelag Elghundklubb i 1953, gikk Sylvi helt til topps.

Siden har det gått slag i slag. Sylvi fikk sitt første kull, og en av hennes sønner, Oftenåsen Kim, som ble solgt til Sverige, oppnådde på utstilling der borte å bli jakt-champion. Senere kjøpte Aftret enda en tisper, Sylvi II, etter kjent stamme som Hindur Vedal på Snåsa hadde avlet. Sylvi II ble så mor til den berømmelige Kaysa. Denne Kaysa var en helt enestående hund, men samtidig også en tisper med fremragende avlsegenskaper. Kaysa sanket en hel rekke utmerkelser. Den oppnådde aksje i Kimbun-pokalen, V.K. på internasjonal utstilling i Oslo, aksje i Kennel Homansskogens pokal, Kennel Jarlsbergs pokal som den fikk til odel og eie, Trøndelag Elghundklubbs pokal til odel og eie, bare for å nevne noen av de utmerkelser som ble Kaysa til del. Som avlstisper satte den dype spor etter seg. Bare av ett kull etter henne og Champion Tass fra Moss, som hadde seks 1. premier og 3 V.K., gikk fem av hundene i kullet helt til topps på forskjellige utstillinger rundt omkring i landet. Dessverre fikk Kaysa en sykdom og kreperte i ung alder, men denne tisper etterlot seg sønner og døtre som Aftret har drevet oppdrett på. Han har

med andre ord basert oppdrettet på nokså sterk innavl, en avl som i dette tilfelle har hatt meget gunstig innflytelse.

Vi nevnte så vidt navnet Oftenåsen, som er den offisielle benevnelse på Aftrets kennel. Han fikk registrert sin kennel i 1952 og navnet Oftenåsen er lånt av fjelltoppen som rager til værs i umiddelbar nærhet til stedet hvor Aftret og hans familie bor i Sparbu, et kort stykke utenfor Steinkjers bygrense. Hit opp er det rene folkevandringen av barn, som hver lørdag kommer fra Steinkjer for å låne hund av Aftret. Og Aftret låner så gjerne bort en del av sine hunder for helgen. — Jeg har bare gode erfaringer å se tilbake på i så måte, sier han. Når barna kommer og vil låne hunder, er det fordi at de er glade i dyr. Jeg tror at vår oppvoksende generasjon har et sterkt behov for å komme i kontakt med dyr og natur. Derfor har jeg aldri nektet noen å låne hund. Jeg tar ikke et rødt øre for dette. Nei, hvorfor skulle jeg det når hundene leveres tilbake hver mandag like hele og fine, sier Aftret. Selvsagt har man ingen garanti for at alle som låner hunder steller godt med dem, men det får stå sin prøve.

Lensmann Aftret får haugevis av brev fra hele landet med spørsmål om han kan forære bort hunder gratis. Dette er noe som henger igjen fra gammel tid, da folk var vante med å få hunder uten noe som helst vederlag, akkurat som man i dag får kattunger giendes. — Men selvsagt er det umulig å gi bort hunder når man driver en kennel — til det er hundepret drett for kostbar gesjefde fastslår Aftret. Bare matefe som i årets løp fortæres og hundene koster 8000—9000 kroner. Og utenpå denne utgifter kommer uttellingene til reiser til utstillinger over hele landet. Dessuten er det stadig betalt for veterinærhjelp. Jeg det ikke at noen kan drive kennel dag for inntektens skyld lar seg simpelthen ikke gjø

Men balanse er nødvendig hunderegnskapet. Lensmann Aftret tar årlig ut tre-fire av sin kennel, og da er det vidt at «båten bærer». — kunne naturligvis drevet mye sterkere, men jeg vil understreke at det hele f

med andre ord basert oppdrettet på nokså sterk innavl, en avl som i dette tilfelle har hatt meget gunstig innflytelse.

Vi nevnte så vidt navnet Of-
tenåsen, som er den offisielle
benevnelse på Aftrets kennel.
Han fikk registrert sin kennel i
1952 og navnet Ofthenåsen er
lånt av fjelltoppen som rager
til værs i umiddelbar nærhet til
stedet hvor Aftret og hans fa-
milie bor i Sparbu, et kort
stykke utenfor Steinkjers by-
grense. Hit opp er det rene fol-
kevandringen av barn, som
hver lørdag kommer fra Stein-
kjer for å låne hund av Aftret.
Og Aftret låner så gjerne bort
en del av sine hunder for hel-
gen. — Jeg har bare gode er-
faringer å se tilbake på i så
måte, sier han. Når barna kom-
mer og vil låne hunder, er det
fordi at de er glade i dyr. Jeg
tror at vår oppvoksende gene-
rasjon har et sterkt behov for
å komme i kontakt med dyr og
natur. Derfor har jeg aldri nektet
noen å låne hund. Jeg tar
ikke et rødt øre for dette. Nei,
hvorfor skulle jeg det når hun-
dene leveres tilbake hver man-
dag like hele og fine, sier Af-
tret. Selvsagt har man ingen
garanti for at alle som låner
hunder stiller godt med dem,
mdn det får stå sin prøve.

Lensmann Aftret får haug-
vis av brev fra hele landet med
spørsmål om han kan forære
bort hunder gratis. Dette er
noe som henger igjen fra gam-
mel tid, da folk var vante med
å få hunder uten noe som helst
vederlag, akkurat som man i
dag får kattunger giendes. —
Men selvsagt er det umulig å
gi bort hunder når man driver
kennel — til det er hundeopp-
drett for kostbar gesjefde
fastslår Aftret. Bare mate-
som i årets løp fortæres
hundene koster 8000—9000 kun-
ner. Og utenpå denne utgif-
kommer uttellingene til reiser,
utstillinger over hele lan-
Dessuten er det stadig be-
for veterinærhjelp. Jeg det
ikke at noen kan drive ken-
dag for inntektens skyld
lar seg simpelthen ikke gj-

Men balanse er nødven-
hunderegnskapet. Lens-
Aftret tar årlig ut tre-fir
av sin kennel, og da er d
vidt at «båten bærer». —
kunne naturligvis drevet
mye sterkere, men jeg vi

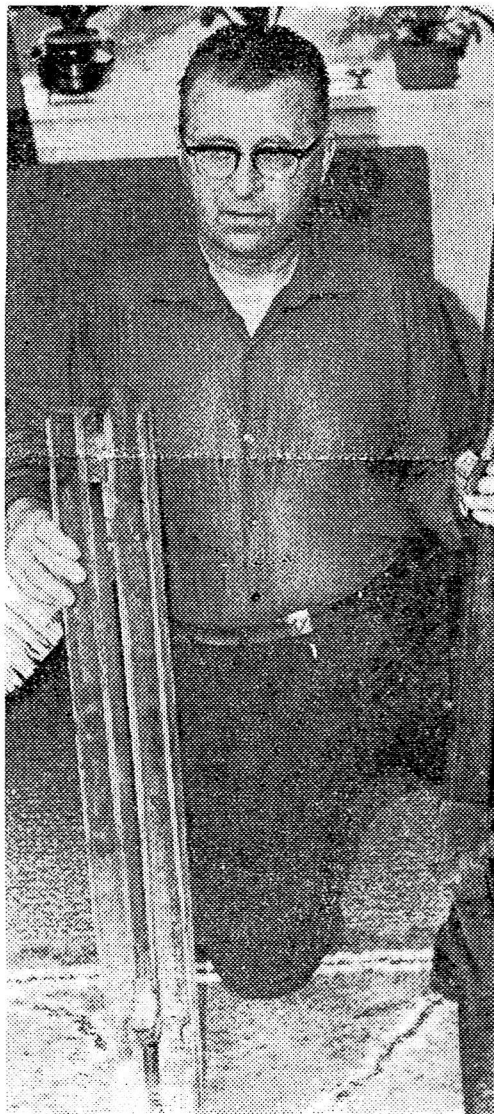
● Over: Lens-
mann Magne Af-
tret i sitt rette
element med fav-
nen full av fir-
fotede venner.

● I midten: Lens-
mannen med bjør-
nebørse og selv-
skudd for bjørn,
våpen som han
har fått av sin
onkel, Ments Fol-
den fra Verran.

● Nederst: Gunn-
hild og Magne
Aftret med noen
av de utmerkelser
og premier som
hunder fra deres
kennel har san-
ket.

eier av 30 champions. Hittil
har han levert bare fem hunder
til Amerika, og aldri selger han
mer enn en hund i året til ut-
landet. — Det er voldsomt mye

arbeid med å få eksportert
hund. Det skal innhentes ti-
telse både her og der, hun-
skal vaksineres og undersøke
I fjor solgte Aftret en hu-

til Amerika — Champion Tass
— som har gjort det meget
godt der borte. Han er nylig
blitt valgt som det beste eks-
empel på norsk elghund i en
kjempekatalog med 132 hunde-
raser. Katalogen har en helside
med bilde bare av denne hun-
den, og i teksten heter det bl.
a. at den representerer den helt
riktige standard av rasen norsk
elghund. Dessuten er Ofthenå-
sens Mona, som Aftret også
har levert til Amerika, spesielt
nevnt i katalogen. Mona er for
øvrig helsøster til Champion
Tass og gikk helt til topps på
en utstilling med 99 hunder.

Det nytter ikke å ramse opp
alle de utmerkelser som hunder
fra Aftrets kennel har oppnådd.
Vi kan bare nevne at hittil i år
har Ofthenåsens Heidi blitt beste
tisper på utstilling 4. mai i Oslo.
Dessuten ble Ofthenåsens Varg
beste hund på den store Sjø-
lystutstillingen, og Ofthenåsens
Raggen beste hund på Lille-
hammer-utstillingen.

— Det er selvsagt hyggelig
at hundene mine oppnår slike
utmerkelser, men det er ikke
det vesentlige sett fra mine
øyne, sier Aftret. Før meg er
selve hobbyen, dette å drive
hundeoppdrett, det viktigste, og
at man da lykkes i bestrebel-
sene, kommer som en hyggelig
oppmuntring, slutter lensmann
Aftret, som har til hensikt å
fortsette med å lære hunder
«folkeskikk» i flere år frem-
over ennå.